

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź, P - 36
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/430-1/08/AK-.....
r.

Łódź, dnia 29 kwietnia 2008

DECYZJA Nr 14/2008

Na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na AP EDUKACJA Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 66, 90-105 Łódź, **karę pieniężną w wysokości 10 746 zł** (słownie: dziesięć tysięcy siedemset czterdzieści sześć złotych), co stanowi równowartość 3000 euro (słownie: trzy tysiące euro), **z tytułu** udzielenia w odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nieprawdziwej informacji o zaprzestaniu podpisywania umów w relacjach ze swoimi słuchaczami po dniu 1 maja 2007 r., w toku powadzonego postępowania wyjaśniającego.

UZASADNIENIE

W dniu 10 października 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) wszczął postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania ich w obrocie z udziałem konsumentów przez AP EDUKACJA Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 66, 90-105 Łódź (zwana dalej: „AP EDUKACJA” lub „Spółka”) polegających na stosowaniu we wzorcach umów o świadczenie usług edukacyjnych postanowień, które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) i wezwał AP EDUKACJA do przekazania wzorów wszystkich umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych przez Spółkę i jej oddziały, ze wskazaniem przez jaki oddział dany wzór umowy jest stosowany. W powyższym wezwaniu Prezes

Urzędu poinformował jednocześnie AP EDUKACJA o możliwości nałożenia kary pieniężnej z tytułu udzielenia informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. W odpowiedzi na wezwanie Spółka poinformowała w piśmie z dnia 15 października 2007 r., że „obecnie od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami. Słuchacze nie podpisują umów”.

Kontrola bezpośrednia przeprowadzona w siedzibie AP EDUKACJA w dniach 16 - 17 stycznia 2008 r. wykazała, że ww. Spółka w okresie od 2 maja do początku lipca 2007 r. podpisywała umowy o świadczenie usług edukacyjnych ze swoimi słuchaczami. Ponadto ustalono, że słuchacze, w których aktach nie znajdowały się umowy o świadczenie usług edukacyjnych podpisywali „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” lub „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA”.

Zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) (zwana dalej: „ustawa o okik”) Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50 bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

W związku z powyższym Postanowieniem Nr 1/430-1/08 z dnia 29 lutego 2008 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie nałożenia na AP EDUKACJA Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 66, 90-105 Łódź, kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt. 2 ustawy o okik, z tytułu udzielenia przez AP EDUKACJA Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, w odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 ustawy o okik, nieprawdziwej informacji o zaprzestaniu podpisywania umów w relacjach ze swoimi słuchaczami po dniu 1 maja 2007 r. O wszczęciu ww. postępowania Prezes Urzędu zawiadomił AP EDUKACJA w dniu 29 lutego 2008 r.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt. 2 ustawy o okik AP EDUKACJA w piśmie z dnia 17 marca 2008 r. wyjaśniła, że jej celem nie było w żadnym wypadku ani podanie informacji nieprawdziwych, ani wprowadzenie w błąd Prezesa Urzędu. Udzielając odpowiedzi AP EDUKACJA działała z przekonaniem, iż ze złożonych wyjaśnień wynika, jak aktualnie wygląda sytuacja ze stosowaniem wzoru umowy „Umowa nr .../2007 o świadczenie usług edukacyjnych. Jedynie błędne sformułowanie treści pisma nastęrczyło wątpliwości, których AP EDUKACJA nie przewidziała (*dowód: karta nr 80*).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje.

W dniu 10 października 2007 r. w ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego - sygn. akt RŁO-403-34/07/AK, Prezes Urzędu działając na podstawie art. 50 ustawy o okik wezwał AP EDUKACJA do przekazania wzorów wszystkich umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych przez Spółkę i jej oddziały, ze wskazaniem przez jaki oddział dany wzór umowy jest stosowany. W wezwaniu tym, zgodnie z art. 50 ust. 2 pkt 4 ustawy o okik pouczył Spółkę o sankcjach za nieudzielenie informacji lub udzielenie

informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd (*dowód: karta nr 6*). Postępowanie wyjaśniające zostało wszczęte w związku z informacjami Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Pszczynie o stosowaniu przez AP Edukacja w umowach na świadczenie usług edukacyjnych niedozwolonych postanowień umownych, co może stanowić naruszenie zbiorowych interesów konsumentów.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie AP EDUKACJA w sposób jednoznaczny w piśmie z dnia 15 października 2007 r. stwierdziła, że „obecnie od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami”. Słuchacze nie podpisują umów (*dowód: karta nr 5*).

W związku z informacjami telefonicznymi przekazywanymi przez słuchaczy AP EDUKACJA o podpisywaniu przez Spółkę umów na świadczenie usług edukacyjnych na rok szkolny 2007/2008 Prezes Urzędu w dniach 16 – 17 stycznia 2008 r. przeprowadził kontrolę w siedzibie Spółki, której celem było ustalenie struktury i zasięgu świadczonych usług oraz czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z podejrzeniem stosowania ich w obrocie z udziałem konsumentów przez AP EDUKACJA, polegających na stosowaniu we wzorcach umów o świadczenie usług edukacyjnych postanowień, które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) (*dowód: karty nr 16-19*).

W trakcie kontroli Prezes Urzędu ustalił, że w dniu 1 maja 2007 Prezes Zarządu AP EDUKACJA wydał Zarządzenie nr 5 w sprawie wprowadzenia regulaminu słuchaczy szkół i placówek, w którym zarządził, że dotychczasowe umowy o świadczenie usług edukacyjnych są nieważne a w ich miejsce wprowadza się „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP Edukacja” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA” (*dowód: karta nr 30*). Jednak niezależnie od powyższego zarządzenia AP EDUKACJA, co najmniej od 2 maja 2007 r. do 4 lipca 2007 r. podpisywała ze słuchaczami umowy o świadczenie usług edukacyjnych (*dowód: karty nr 31-72*). Ponadto Prezes Urzędu ustalił, że w aktach słuchaczy założonych we wrześniu 2007 r. znajdowały się zamiast umów o świadczenie usług edukacyjnych podpisane przez słuchacza i AP EDUKACJA inne wzorce umów: „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA” (*dowód: karty nr 27- 29*). „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” regulował zasady odpłatności za przyjęcie i tok nauki, włącznie z opłatami za egzaminy oraz rozwiązanie umowy (*dowód: karty nr 23 - 24*). Natomiast „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA” dotyczył praw i obowiązków słuchaczy (*dowód: karta nr 25*). Umowa o świadczenie usług edukacyjnych

i ww. regulaminy stanowiły wzorce umów w rozumieniu art. 384 k.c. Wskazuje na to treść Zarządzenia Nr 5 wraz z jego zmianami i wyjaśnienia AP EDUKACJA, z których wynika, że ww. umowa i regulaminy zostały opracowane przez Spółkę jednostronnie, bez udziału konsumenta i w sposób jednolity regulowały prawa i obowiązki słuchaczy-konsumentów. Sposób przyjęcia jak i wycofania ww. wzorców umów, co potwierdzają z akty wewnętrzne Spółki, został sformalizowany.

W wyjaśnieniach pokontrolnych w piśmie z dnia 24 stycznia 2008 r. AP EDUKACJA podała, że od dnia 1 maja 2007 r. posługuje się wzorami dokumentów o nazwie „Regulamin

słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA”. Nie mają one statusu umowy, są dokumentami porządkowymi i nie są podstawą egzekwowania roszczeń finansowych. Dokument „Umowa nr /2007 o świadczenie usług edukacyjnych” – zwana dalej: „Umowa o świadczenie usług edukacyjnych”, został wycofany z użytku Zarządzeniem nr 5 z dnia 1 maja 2007 r. na mocy Aneksu nr 1 z dnia 14 maja 2007 r. do Zarządzenia nr 5. Zgodnie z tym aneksem ww. umowy są nieważne i muszą zostać zastąpione przez „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA” najpóźniej do dnia 1 maja 2008 r., kiedy to kończy się okres przejściowy. Aneks ten wprowadzał okres przejściowy od dnia 2 maja 2007 r. do dnia 1 maja 2008 r. (*dowód: karty nr 85-87*). Ponadto w piśmie z dnia 30 stycznia 2008 r. Spółka wyjaśniła, iż informując Prezesa Urzędu, że „obecnie od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami. Słuchacze nie podpisują umów” w swoich wyjaśnieniach nie wzięła pod uwagę okresu przejściowego, w którym, ze względu na dostosowanie oddziałów i systemu komputerowego do nowego zarządzenia, te umowy były jednak stosowane. Umowy podpisane po dniu 1 maja 2007 r., jednak tracą swoją ważność i nie będą podstawą relacji ze słuchaczami. To kategoryczne sformułowanie nie było złą intencją. Nie było też celem AP EDUKACJA wprowadzenie w błąd Prezesa Urzędu (*dowód: karta nr 88*).

W dniu z dnia 29 lutego 2008 r. Prezes Urzędu Postanowieniem Nr 1/430-1/08 wszczął postępowanie w sprawie nałożenia na AP EDUKACJA kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt. 2 ustawy o okik, z tytułu udzielenia przez AP EDUKACJA Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, w odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 ustawy o okik, nieprawdziwej informacji o zaprzestaniu podpisywania umów w relacjach ze swoimi słuchaczami po dniu 1 maja 2007 r. oraz Postanowieniem nr 2 i nr 3 zaliczył w poczet dowodów następujące dokumenty uzyskane przez Prezesa Urzędu w postępowaniu wyjaśniającym, sygn. akt RŁO-403-34/07/AK:

- „Wezwanie do przekazania informacji i dokumentów” Prezesa Urzędu z dnia 10 października 2007 r. (1 karta),
- Pismo AP EDUKACJA Spółka z o.o. z dnia 15 października 2007 r. wraz z załącznikiem (8 kart),
- Protokół z kontroli AP EDUKACJA Spółka z o.o. z dnia 18 stycznia 2008 r. wraz z załącznikami (61 kart),
- Pismo AP EDUKACJA Spółka z o.o. z dnia 24 stycznia 2008 r. wraz z załącznikiem (3 karty),
- Pismo AP EDUKACJA Spółka z o.o. z dnia 30 stycznia 2008 r. (1 karta).

(*dowód: karty nr 6-78 i 84-88*).

O wszczęciu niniejszego postępowania Prezes Urzędu zawiadomił AP EDUKACJA w dniu 29 lutego 2008 r. (*dowód: karta nr 3*).

Dodatkowo w trakcie niniejszego postępowania Spółka poinformowała, że jej przychód w 2007 r. wyniósł (tajemnica przedsiębiorcy) zł (*dowód: karta nr 83*).

Ponadto w 2005 r. Prezes Urzędu w prowadzonym postępowaniu dotyczącym naruszenia zbiorowych interesów konsumentów przez Spółkę dokonał oceny reklamy

stosowanej przez AP EDUKACJA w obrocie z udziałem konsumentów. W wyniku przeprowadzonego ww. postępowania Decyzją Nr RŁO 31/2005 z dnia 14 listopada 2005 r. Prezes Urzędu uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 23a ustawy o okik (obecnie art. 24 ustawy o okik), bezprawne – naruszające art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, godzące w interesy konsumentów działanie AP EDUKACJA polegające na:

- 1) stosowaniu reklamy wprowadzającej w błąd konsumentów poprzez zamieszczenie w reklamie prasowej informacji: „czesne 0 zł”,
- 2) stosowaniu reklamy wprowadzającej w błąd konsumentów poprzez zamieszczenie w reklamie prasowej informacji: „semestr gratis”,
- 3) stosowaniu reklamy wprowadzającej w błąd konsumentów poprzez zamieszczenie w reklamie prasowej informacji: „LO gratis”,

i nakazał jej zaniechania.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Stosownie do art. 50 ust. 1 ustawy o okik przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu.

Zgodnie z art. 50 ust. 2 ww. ustawy wezwanie Prezesa Urzędu do przedłożenia wszelkich koniecznych informacji i dokumentów powinno zawierać: (1) wskazanie zakresu informacji i okresu, którego dotyczą; (2) wskazanie celu żądania; (3) wskazanie terminu udzielenia informacji; (4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Obowiązek udzielania wszelkich istotnych informacji, które są niezbędne Prezesowi Urzędu do realizacji ustawowych działań, ciąży na wszystkich przedsiębiorcach, którzy dysponują wiadomościami niezbędnymi dla prowadzonego postępowania antymonopolowego lub wyjaśniającego. Obowiązkiem każdego przedsiębiorcy jest udzielanie żądanych przez Prezesa Urzędu informacji w sposób pełny, informacje te powinny być prawdziwe i rzetelne oraz udzielone Prezesowi Urzędu w terminie przez niego wskazanym¹. Zatem od momentu otrzymania wezwania Prezesa Urzędu na przedsiębiorcy ciąży obowiązek podjęcia wszelkich niezbędnych czynności do przygotowania i przesłania zupełnych i zgodnych z prawdą informacji.

Należy podkreślić, że zakres informacji wymaganych od przedsiębiorców określa Prezes Urzędu, przy czym podmioty te zasadniczo nie mogą kwestionować zakresu żądanych informacji, bowiem ocena, czy żądane materiały są niezbędne do realizacji zadań przez Prezesa Urzędu, należy do tego organu².

Na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o okik Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej

¹ E. Modzelewska-Wąchal: Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2002, s. 339.

² Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 16 grudnia 1998 r. (sygn. akt XVII Ama 62/98).

równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50 ustawy o okik bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji. Kara pieniężna, jako sankcja nakładana na przedsiębiorcę za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd, które są niezbędne w prowadzonym przez Prezesa Urzędu postępowaniu jest zasadna również wtedy gdy udzielający tych informacji przedsiębiorca nie miał zamiaru wprowadzić Prezesa Urzędu w błąd.

W związku z powyższym w sytuacji udzielenia już przez przedsiębiorcę informacji na wezwanie Prezesa Urzędu przesłankami do nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 106 ust. 2. pkt. 2 ustawy o okik za udzielenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji są:

- 1) udzielający informacji podmiot posiada status przedsiębiorcy,
- 2) żądanie udzielenia informacji zawierało pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.
- 3) żądane informacje są konieczne w prowadzonym postępowaniu,
- 4) udzielone informacje są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd, choćby informacje takie zostały podane nieumyślnie

Ad 1.

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o okik ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 155, poz. 1095, ze zm.) – zwana dalej: „ustawa SDG”.

Art. 2 ustawy SDG definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy SDG przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

AP EDUKACJA jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000218625 i prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ustawy SDG, tym samym jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu uznał, że AP EDUKACJA jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka została spełniona.

Ad 2.

W piśmie z dnia 10 października 2007 r., w którym AP EDUKACJA została wezwana do przekazania wzorów wszystkich umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych

przez Spółkę i jej oddziały, ze wskazaniem przez jaki oddział dany wzór umowy jest stosowany, Prezes Urzędu pouczył Spółkę o sankcjach za nieudzielanie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Fakt ten jest bezsporny i nie był przez AP EDUKACJA podważony.

Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka została spełniona.

Ad 3.

Sankcja z tytułu naruszenia obowiązku udzielania informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd dotyczy informacji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc pozostających w ścisłym z nią związku. Wezwanie Prezesa Urzędu do przekazania przez AP EDUKACJA wzorów wszystkich umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych przez Spółkę i jej oddziały, ze wskazaniem przez jaki oddział dany wzór umowy, pozostaje w ścisłym związku z celem prowadzonego postępowania wyjaśniającego. Postępowanie to miało na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z podejrzeniem stosowania ich w obrocie z udziałem konsumentów przez AP EDUKACJA, polegających na stosowaniu we wzorcach umów o świadczenie usług edukacyjnych postanowień, które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.). Niezbędnym do osiągnięcia tego celu było uzyskanie wszystkich wzorów umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych przez Spółkę. Bez tej informacji Prezes Urzędu nie mógł ustalić, czy AP EDUKACJA w obrocie konsumenckim stosuje wzorce umów, czy zawierają one postanowienia kwestionowane przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Pszczynie. Należy więc przyjąć, że żądana przez Prezesa Urzędu informacja miała istotne znaczenie do rozstrzygnięcia toczącego się postępowania wyjaśniającego.

Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka została spełniona.

Ad 4.

Wbrew ustawowemu obowiązkowi, AP EDUKACJA udzieliła Prezesowi Urzędu nieprawdziwej informacji na wezwanie do przekazania wzorów wszystkich umów o świadczenie usług edukacyjnych stosowanych przez Spółkę i jej oddziały, ze wskazaniem przez jaki oddział dany wzór umowy jest stosowany. Spółka w swojej odpowiedzi jednoznacznie i kategorycznie stwierdziła, że „obecnie od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami. Słuchacze nie podpisują umów”. Informacja ta w świetle przeprowadzonej kontroli AP EDUKACJA okazała się nieprawdziwa. Kontrola wykazała, że co najmniej od dnia 2 maja 2007 r. do dnia 4 lipca 2007 r. Spółka podpisywała ze słuchaczami Umowy o świadczenie usług edukacyjnych, a od września stosowała również opracowane przez nią i jak sama twierdzi wprowadzone w życie Zarządzeniem nr 5 (a więc w sposób sformalizowany) regulaminy o nazwie „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA”. Zarówno Umowa o świadczenie usług edukacyjnych oraz „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA” stanowiły wzorce umowy

w rozumieniu art. 384 k.c. Nie ma w przedmiotowej sprawie znaczenia fakt, że po zakończeniu kontroli Spółka przesłała Prezesowi Urzędu Aneks nr 1 z dnia 14 maja 2007 r. do Zarządzenia nr 5 z dnia 1 maja 2007 r., który stwierdzał, że wszystkie zawarte w okresie od 2 maja 2007 r. do 1 maja 2008 r. umowy na świadczenie usług edukacyjnych są nieważne i muszą zostać zastąpione przez dokumenty o nazwie „Regulamin słuchaczy szkół i placówek AP EDUKACJA” i „Regulamin procesu edukacyjnego szkół i placówek AP EDUKACJA”. Z treści tego Aneksu wynika, że Spółka dopuszcza w okresie przejściowym zawieranie dotychczasowych umów na świadczenie usług edukacyjnych i faktycznie po 14 maja 2007 r. umowy takie zawierała. Potwierdza to jednoznacznie zebrany materiał dowodowy. Nie ma znaczenia fakt, że Spółka w ww. Aneksie jednostronnie stwierdziła, że Umowy o świadczenie usług edukacyjnych są nieważne. Zgodnie z art. 384 k.c. przedsiębiorca może jednostronnie, np. aktem wewnętrznym jakim jest zarządzenie, ustalić jednostronne wzorzec umowy, którym będzie się posługiwało w obrocie z udziałem konsumentów, ale w stosunku zobowiązaniowym wiąże on w następstwie zaakceptowania go przez konsumenta, tylko z mocy ustawy³. Umowa o świadczenie usług edukacyjnych ma charakter umowy zlecenia. Świadczeniem głównym tej umowy są usługi edukacyjne za które słuchacz - konsument uiszcza opłaty. Tym samym z chwilą podpisania takiej umowy przez konsumenta podlega ona reżimowi prawnemu określone w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r, Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.) dla umów zlecenie będących wzorcami umów. Umowa zlecenie zgodnie z art. 746 kodeksu cywilnego ulega rozwiązaniu w drodze wypowiedzenia w każdym czasie przez dającego zlecenie jak i przyjmującego zlecenie. Natomiast jako wzorzec umowy ww. umowa zgodnie z art. 384¹ kodeksu cywilnego wiąże drugą stronę, jeżeli zostały zachowane wymagania określone w art. 384 kodeksu cywilnego, a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia. Tym samym akt wewnętrzny – Zarządzenie Nr 5 Prezesa Spółki, poprzez sam fakt jego wydania, nie może unieważnić lub zmienić wcześniej zawartych umów. Jeżeli Spółka miała zamiar wycofać z obrotu obowiązujący wzorzec umowy Umowa o świadczenie usług edukacyjnych to winna go wypowiedzieć, a jeżeli jej zamiarem było go zmienić, to zmieniony wzorzec umowy powinna doręczyć słuchaczowi z jednoczesnym poinformowaniem go o możliwości wypowiedzenia umowy. Takich dokumentów w aktach słuchaczy nie stwierdzono, nie powołuje się też na takie dowody Spółka w swoich wyjaśnieniach. W związku z powyższym stwierdzenie przez AP EDUKACJA, że od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami, w świetle ww. wywodów jest nieprawdziwe. Samo stwierdzenie w akcie wewnętrznym, że Spółka unieważnia ww. umowy oraz że mają one być zniszczone nie wywołuje żadnych skutków prawnych wobec słuchaczy, którym nie zostały doręczone wypowiedzenia lub zmienione wzorce umów, nie wystarcza do wycofania z obrotu gospodarczego zawartych już umów. Nie jest też istotne, w świetle art. 106 ust. 2. pkt. 2 ustawy o okik, czy udzielona Prezesowi Urzędu nieprawdziwa informacja została udzielona świadomie czy też nieumyślnie. Ustawodawca w art. 106 ust. 2. pkt. 2 ustawy o okik na równi potraktował nieświadome jak i świadome udzielenie informacji nieprawdziwych. Należy zaznaczyć, że AP EDUKACJA jest profesjonalistą i powinna znać i przestrzegać obowiązujące prawo.

Prezes Urzędu stwierdził, że czwarta przesłanka została spełniona.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że zostały spełnione wszystkie przesłanki uprawniające Prezesa Urzędu od nałożenia na AP EDUKACJA kary pieniężnej z tytułu

³ Kodeks Cywilny Komentarz pod redakcją K. Pietrzykowskiego, wydawnictwa C.H. BECK, W-wa 2005, s 795-796.

choćby nieumyślnego udzielenia nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, na żądanie Prezesa Urzędu.

Kara pieniężna.

Zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o okik Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie udzielił informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50. Nakładanie kar na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o konkurencji i konsumentów odbywa się w trybie uznania administracyjnego, co oznacza, że zarówno o fakcie jej nałożenia, jak i o jej wysokości w przyjętych ustawowo granicach decyduje w konkretnej sprawie Prezes Urzędu.

Zdaniem Prezesa Urzędu, nałożenie w niniejszej sprawie kary pieniężnej jest w pełni uzasadnione. Jak wykazano wyżej AP EDUKACJA udzieliła nieprawdziwych informacji na wezwanie Prezesa Urzędu w prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, że „obecnie od dnia 1 maja 2007 r. nie stosuje żadnych sformalizowanych umów w relacjach ze swoimi słuchaczami. Słuchacze nie podpisują umów”. Kontrola bezspornie wykazała, że Spółka po dniu 1 maja 2007 r. w dalszym ciągu podpisywała ze słuchaczami Umowy o świadczenie usług edukacyjnych, a ponadto w Aneksie do Zarządzenia nr 5 przewidywała ona możliwość podpisywania takich umów z opcją ich unieważnienia do dnia 1 maja 2008 r. Żądane przez Prezesa Urzędu informacje były niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy. Bez tej informacji Prezes Urzędu nie mógł ustalić, czy Spółka wycofała z obrotu wzorzec umowy w wersji Umowa o świadczenie usług edukacyjnych, czy też w dalszym ciągu go stosuje. Udzielenie nieprawdziwych informacji wpłynęło na opóźnienie gromadzenia materiału dowodowego w sprawie, niezbędnego do jej zakończenia. Ma to negatywne znaczenie dla stanu ochrony zbiorowych interesów konsumentów, do której ochrony powołany jest Prezes Urzędu.

Przepis art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o okik przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro. Ustawa nie przesądza bezwzględnie wysokości kary nakładanej przez Prezesa Urzędu, który decyduje o tym w każdym konkretnym przypadku, kierując się założeniem, że sankcja musi spełniać zarówno funkcję represyjną, jak i prewencyjną. Ponadto, zgodnie z art. 111 ustawy o okik, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, Prezes Urzędu powinien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenia przepisów ustawy.

Mając na uwadze udzielenie przez AP EDUKACJA nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji na wezwanie Prezesa Urzędu, który to obowiązek został nałożony na przedsiębiorców w celu umożliwienia skutecznej ochrony interesu publicznego, oraz fakt naruszenia przez Spółkę w 2005 r. ustawy o okik Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Spółkę karę pieniężną w wysokości 10 746 zł. (słownie: dziesięć tysięcy siedemset czterdzieści sześć zł), co stanowi równowartość 3000 euro (słownie: trzy tysiące euro euro). Wartość euro została przeliczona na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2007 r., zgodnie z którym kurs euro wynosił 3,582 zł. Stosownie bowiem do art. 5 ustawy o okik, wartość euro, o której mowa w przepisach ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych

ogłoszonego przez NBP w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

W ocenie Prezesa Urzędu, nałożona kara pieniężna jest w pełni adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o okik i uwzględnia okoliczności dokonanego naruszenia. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, kara we wskazanej wyżej wysokości właściwie spełni stawiane jej cele: pozwoli na osiągnięcie w stosunku do AP EDUKACJA skutku represyjnego i prewencyjnego. Ustawodawca nie uzależnia wysokości kary pieniężnej mającej charakter proceduralny od wysokości przychodu przedsiębiorcy. Jednak ustalając wysokość kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę możliwości finansowe Spółki oraz wcześniejsze naruszenie ustawy o okik. Prezes Urzędu uznał jednak, że nakładana na Spółkę kara pieniężna prawidłowo spełni przypisywane jej cele.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

-
w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów*

Dyrektor Delegatury w Łodzi

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymują:

1. AP EDUKACJA Spółka z o.o.
ul. Piotrkowska 66
90-105 Łódź
2. a/a

